

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani

na dom dostavljen:	celo leto naprej	pol leta	četrt leta	na mesec
K 24—	12—	6—	2—	
celo leto naprej	celo leto naprej	celo leto naprej	celo leto naprej	celo leto naprej
K 22—	11—	5-50	1-90	

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5 (v priložni levo), telefon št. 34.

Izobraženi vseh dam svojo izvenredno modrost in pravičnost.

Insatati veljajo: petstopenjska petletna vrsta za enkrat po 16 vin, za dvakrat po 14 vin, za trikrat ali večkrat po 12 vin. Parle in zahvala vrsta 20 vin. Poslano vrsta 30 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Upravništvo naj se pošilja naročnine, reklamacije, insatati t. t. d., to je administrativne stvari.

Posredovana številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vplačila naročnine se ne odziva. „Narodna tiskarna“ telefon št. 34.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	za Nemčijo:
celo leto skupaj naprej	celo leto naprej
K 25—	K 30—
pol leta	pol leta
13—	13—
četrt leta	četrt leta
6-50	6-50
na mesec	na mesec
2-30	2-30

Vprašanjem glede insercij se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakna. Upravništvo (spodaj, desno) levo, Knafljeva ulica št. 5, telefon št. 34.

Svetovna vojna.

V okolici Lvova se je pričela nova bitka. — Naša armada je pričela z novo ofenzivo. — Zmaga pri Ksienžomierzu. — Desetdnevna bitka pri Lublinu. — Naša armada obkolila Ruse in stoji severno od Lublina. — Srbska timoška divizija uničena. — Nemci na vzhodnem bojišču napredujejo. — Varšava se bo branila. — Boji za Pariz — Boj za Antwerpen.

Nova bitka v okolici Lvova.

Dunaj, 9. septembra ob 4. uri 50 minut popoldne. (Kor. urad.) Uradno se razglasi: V okolici Lvova se je pričela nova bitka. Namestnik šefa generalnega štaba pl. Höfer, generalni major.

Nova bitka pri Lvovu. — Avstrijska ofenziva.

Iz glavnega vojnega stana poročajo z dne 9. septembra ob 5. uri 40 minut popoldne:

K uradnemu sporočilu, da se je zopet pričela velika bitka v okolici Lvova, je treba privedati važno pripombo, da so naše čete začele z ofenzivo. — Vreme je gorko, tudi noči so mile.

Nova velika bitka.

Komaj se je končala velikanska bojna igra, katere rezultat smo skozi več kakor deset dni sledili z največjo, mrzlično napetostjo in v trdnem neomajnem pričakovanju, da ostane vsa ogromna premoč neprijatelja navzlic vsem navideznim uspe-

hom na njega levem krilu le efemerni pojav, že so pričeli v prostoru okoli Lvova novi velikanski boji, ki nam jih naznanja lakonična brzojavka iz generalnega stana. Pokazalo se je, da je desetdnevna bitka na kolosalni fronti od Visle do Dnjestra definitivno odločitev še le pripravila. Med tem ko ste armadi generalov Dankla in Auffenberga rusko desno krilo in en del ruskega centra potisnili daleč nazaj ter tako zlomili rusko ofenzivno črto, se je istočasno s prodiranjem ruskega levega krila v Vzhodni Galiciji tamkajšnje naše desno krilo v redu umikalo preko Lvova. Ako pregledamo na karti pozicije, ki jih sedaj zavzemate obe armadi, se nam vsiljuje vtisk, da so se vse dosedanje dispozicije našega generalnega štaba pokazale za uspešne in da so naše armade za glavno odločitev, ki mora po prepričanju vojaških strokovnjakov pasti v Vzhodni Galiciji dobro pripravljene. Dosedanje operacije naših armad so ustavile rusko ofenzivo na celi črti — to je rezultat prve velike bitke. Kakšen cilj ima sedaj bitka, o kateri nam poroča snočnje obvestilo generalnega štaba — to je jasno.

Ako pregledamo na kratko položaj, kakršnega so ustvarili zadnji dogodki v vzhodni Galiciji dobimo naslednjo sliko: Dne 31. avgusta so zavzele naše čete provizorične defenzivne pozicije ob črti Lvov - Miklajev. Že dan na to se je bilo armadi Auffenbergovi posrečilo vreči sedem ruskih armadnih zborov, ki so grozili našemu centru, z velikanskimi izgubami preko reke Bug nazaj. S tem je nastopilo za naše pozicije pri Lvovu znatno in bistveno olajšanje; in vodstvo naših armad je moglo odrediti, da se koncentrirajo naša armada v definitivnih pozicijah za Lvovom, v pozicijah, ki so tem jače, ker se opirajo na ogromno silo naše največje trdnjave Przemyśl. 3. septembra so se nato pomaknili Rusi v prostore, katere smo bili mi, kakor iz zgoraj navedenega popolnoma jasno izhaja, zgolj iz strateških ozirov opustili. Par dni na to so zasedli ruski oddelki tudi Lvov.

Od 4. do 8. septembra je vladal na bojiščih pričen mir, prišlo je le do manjših prask. Rusi so skušali porabiti ta čas, da si restavirajo svoje že zelo onemogle čete ter jih ojačajo z novimi polki iz svoje velikanske rezerve. Tudi naše armadno vodstvo je porabilo večdnevno pavzo za posebne priprave, o katerih značaju seveda vojaški krogi strogo molčijo, katerih učinek pa se mora po izjavah teh krogov v najkrajšem času pokazati. Kakor se poroča iz generalnega stana so vse dosedanje izgube na materialu in ljudih nadomeščene in po večdnevem prestatku je pričela z naše strani mogočna ofenziva na gališkem bojnem polju. Generalštab nas obvešča, da je bitka v polnem teku. Mi vemo, da je naša armada do bitke pričela in smemo sklepati, da nas glavno poveljstvo ne obvešča brez gotovih namenov o njej. Ti nameni morejo biti le najbolj razveseljivega značaja. Pričakovati smemo, da dosepejo z lvovskega bojišča prav kmalu velike in odločilne vesti.

Ljuta borba okrog Lublina.

Peštanski listi priobčujejo to - le cenzurirano vest: S severnega bojišča javljajo, da naše čete že deset dni ljuto obstreljujejo Lublin. Posebno mnogo posla ima pehota, ki meče Ruse z ene pozicije na drugo. Rusi so tu koncentrirali štiri velike armade, ker hočejo za vsako ceno obdržati v

svojih rokah to važno mesto. Medtem pa so naše čete izvršile ogromno obkoljevalno operacijo in se postavile severno od Lublina. Sedaj je zmaga pri Lublinu edino še stvar vztrajnosti in čisto gotovo je, da na to zmago ne bo treba dolgo čakati. V bojih smo vjeli mnogo sovražnikov in vplenili mnogo vojnega materiala. Število padlih Rusov je ogromno.

Boj pri Ksienžomierzu.

»Nova Reorma« javlja o bojih pred Lublinom to - le podrobnost:

Bilo je ob 3. popoldne, ko je 56. pehotni polk naskočil ruske pozicije zapadno od Ksienžomierza. Borba je trajala polni dve uri. Po silno ljutem boju je polk zavzel z naskokom ruske pozicije. Vojaški so se bili z neverjetnim junaštvom in z veliko bravuro. Vjeli smo okrog 200 Rusov in vplenili 4 strojne puške in mnogo vojnega materiala. Med vjetniki je bilo mnogo Poljakov, večinoma iz radomske gubernije. Tudi mi smo imeli precejšnje izgube. Padli so: major Schloegl, stotnik Novak in nadporočnik Gogojevič in Biganowski. Ranjeni so bili: poročnik Kolyk in Ehrenfeld ter nadporočnik Bitinghausen. Težko ranjena sta bila stotnik Popp in nadporočnik Mielnik. — Ksienžomierz leži v Lublin guberniji, 20 kilometrov od avstrijske meje in 10 kilometrov vzhodno od Visle.

Rusi na Francoskem.

»Giornale d' Italia« beleži vest, da pošlje Rusija iz Arhangelska 250.000 vojakov na Francosko ter pravi: Francoska vlada te vesti ni dementirala, pač je pa lord Kitchener v angleškem parlamentu izrecno rekel, da računa z velikanskim faktorjem, nad katerim bo svet še strmel. Pariška izdaja »New York Herald« pravi: Misteriozne besede lorda Kitchenerja so napravile v angleškem parlamentu velikanski vtisk. Mislijo se je na prihod indijske armade v Evropo in na prihod Japoncev, a zdaj se je pokazalo, da je imel lord Kitchener v mislih transport ruske armade na Francosko. »Tribuna« pravi, da je prihod vsaj dveh velikih korov ruske armade na Francosko absolutno zagotovljen in da se to vojaštvo v Arhangelsku že ukrca na angleške transportne ladje. Ni iz-

ključeno, da pride še več ruskega vojaštva na Francosko. Belo morje sicer po zimi zamrzne, a pristan v Arhangelsku je vedno odprt. Ta napovedana nepričakovana kooperacija Rusov na francoskem ozemlju pomeni pravo »tour de force« in se more imenovati eno največjih presenečenj sedanje vojne. Omogočeno je to le, ker je Angleška gospodarica na morju. Kje se bodo ruski kori izkrcali, je seveda še velika skrivnost. »Tribuna« meni, da je to izkrcanje ruskih armad na zapadnem bojišču grandiozen akcijski projekt, ki ga je pripisovati lordu Kitchenerju in čigar pomen in namen se pokaže v nekaj tednih.

Brezupen položaj v srbski armadi.

Budimpešta, 9. septembra. (Kor. urad.) Danes se je kakih 5000 srbskih vojnih vjetnikov timoške divizije peljalo skozi Budimpešto, da jih internirajo blizu Grana. Viteniki pripovedujejo o groznih razmerah v srbski armadi. Izjavljajo, da je prehranitev kar najslabša. Po več dni niso dobili drugega nego suh kruh in so morali pretrpeti veliko pomanjkanje. Tudi dnevna se je jako neredno izplačevala. Pravzaprav so dobivali le linijski polki plačo; rezerva in črna vojska nista dobivali ničesar. Tudi je vladala nezadovoljnost, ker je to v kratkem času tretja vojna, ki jo morajo bojevati Srbi in dogodilo se je več uporov podrejenih proti predpostavljenemu. Uporna sila vojakov je tako oslabiljena, da se lahko vdajo.

Timoška divizija uničena.

»Pester Lloyd« poroča te-le podrobnosti o ponesrečenem vpadu srbske timoške divizije pri Mitrovici. V noči na nedeljo je dobila srbska armada krvavo lekcijo pri Mitrovici na Savi. Punčica srbske armade, elitna njena četa, timoška divizija je dobila nalogo prekorati Savo in vpasti na naše ozemlje. Toda to podjeje se je klavirno ponesrečilo, zakaj niti en srbski vojak se ni več vrnil na srbsko obrežje. Srbi so pod zaščito noči prekorali Savo, računajoč s tem, da bodo avstrijski voji spali in jih vsled tega ne bodo opazili. Toda to je bila usodepolna zmotna, ki se je bridko maščevala. Čuječe naše čete so sprejele sovražnika z uničujočim ognjem in ga obkolile.

LISTEK.

Sombart contra Shaw.

Angleški pisatelj Bernard Shaw je mož svetovnega imena in eden poglavitnih reprezentantov moderne angleške kulture. Tudi med Nemci je zelo priljubljen. Vsa njegova dela so prevedena na nemški jezik. Njegove igre se vprizarjajo na prvih nemških odrih in najodličnejši listi jim posvečajo laskavo pozornost.

Shaw je pred vsem satirik. Z neusmiljeno ironijo je ožigosal najrazličnejše slabosti svojega naroda in smešil njegove najbolj častitljive uredbe, a čim je nastala vojna, je pozabil na vse svoje nauke in začel oznanjati boj proti Nemčiji. V posebnem oklicu je pozval angleški narod »naj toliko časa bje po pruskih buticah«, da uniči »potsdamskega duha«, duha militaristične organizacije narodov, a kadar bo Nemčija ugnana, naj z ostanki njene moči izvrši tako operacijo tudi na Rusiji.

Potsdamski duh! Duševni heroji danes Nemčiji sovražnih narodov, belgijski pisatelj Maeterlinck, pariški filozof Bergsow, italijanski pisatelj

d' Anunzio in drugi, vsi so se že oglasili za boj proti nemštvu, a nobeden ni znal tako pogoditi bistvo nemštva v nasprotju z bistvom Angležev in Francozov, kakor ravno Bernard Shaw.

Potsdamski duh! Potsdam je mesto kraj Berolina, vojaško mesto, pravi reprezentant pruskih vojaških uredb. Po duhu, ki vlada v Potsdamu, je urejena vsa Nemčija; začel je s tem kralj Friderik II. in njegovo delo se je nadaljevalo do popolnosti.

Werner Sombart, znameniti nemški sociolog, mož nič manjšega pomena kakor Bernard Shaw, se je oglasil v obrambo potsdamskega duha in je med drugim v svojem odgovoru Shawu zapisal tudi sledeče:

»Samo Potsdamu se imamo Nemci zahvaliti za svoje zmage. Gospod Angležem bi bilo seveda prav, če bi bila uničena ta naša moč. A Nemcem izgnati potsdamskega duha, pomeni toliko, kakor Simsonu odstrčiti lase.

Kaj pa pomeni Potsdam v tem smislu, kakor ga je označil Shaw? Menim, da združenje dveh velikih kreposti, močnega čuta za izpolnjevanje dolžnosti in ravno tako močnega čuta za red. Na prepričanje, da moramo svoja osebna nagnenja kro-

tititi in jih postaviti v službo nadindividualnih nalog in zmožnost, se moramo kot majhen del pridružiti in prilagoditi celoti, na tridveh dušnih lastnostih sloni vsa naša velikost in nas vodi sedaj tudi do zmag. Te zmage so pristnega potsdamskega duha. Tako mišljenje pa ni omejeno samo na »vladajoče« razrede, ne samo na vojaško organizacijo, ampak tvori temeljne elemente nemške duše, tvori bistvo naših najboljših mož, naj pripadajo kateremukoli stanu ali poklicu, kateremukoli razredu ali katerikoli stranki. Samo zato, ker je nemškemu narodu prešel smisel za red in za izpolnjevanje dolžnosti v kri in meso, zato zmaguje nemška armada. Kamor se ozremo po nemškem narodu, povsod vidimo tiste temeljne lastnosti, ki se imenujejo lahko: Potsdam.

Tako je v vseh stanovih in pri vseh strankah. Poglejmo predsednika državnega zbora, častitljivega Kämpfa, poglejmo Friderika Naumana ali kateregakoli znamenitejših liberalcev, pri vsakem vidimo, da je vzor »Potsdama«, da so to močje, ki vestno izpolnjujejo vse svoje dolžnosti, ki sebe kroje in skrbje za red. Tu di umrli vodje socialnih demokratov, Avgust Bebel je bil vzor potsdamskih naukov, naši voditelji delavskih

organizacij so rezljani iz istega lesa in so zdaj udarili po glavi napihnjenemu sindikalizmu, ki z vsem svojim »elanom« ni kos sili naših, potsdamskega duha polnih organizacij. A tudi nemške velike tovarne so prehitale francoske ateljeje in tudi kapitalizem se na ta način izkazuje hvaležnega militarizmu.

Poglejmo nemško državno banko. Njeni voditelji disponirajo kakor bi bili nekaj narodnogospodarski generalni štab. Banko vodi direktorij, čigar člani so od cesarja imenovani državni uradniki. To je čudovita uredba, pravi tip nemškega gospodarstva, združenje kapitalističnega podjetništva s staroprusko korektnostjo. Bismarck je nekoč rekel: »Kaj takega, kakor je pruski lajtnant, ne more noben narod vstvariti.« Z veliko večjo pravico bi se lahko reklo: pravemu tajnemu svetniku z naslovom ekselencen, ki predseduje gremiju zastopnikov največjih bank, temu se nič na svetu ne more primerjati. Potsdam, gospod Shaw!

Dr. Shadwell je v »Times« pisal: »Nič se ne pretirava, če se reče, da je vojaška služba bolj kakor vsak drug vpliv ustvarila industrijalno Nemčijo. Podjetniki in delavci so se v vojaški službi razvili, učili so se v eni in isti šoli in eni kakor drugi ra-

zumejo, da je red bistveni pogoj vsake organizirane sile, naj bo vojaška ali industrijalna.

Dandanes, ko se kapitalistična podjetja čedalje bolj razširjajo in postajajo podobna armadam, pride do posebne veljave ravno to, kar se v Potsdamu najbolj goji, namreč disciplina in organizatorična zmožnost. Nemških železnic, nemških parobrodskih podjetij, nemških elektrarnskih podjetij ne more posnemati noben drugi narod, ker vse to je ustvaril potsdamski duh.

Tako je Werner Sombart pojasnil, katere so prave in največje vrline nemškega naroda in v čem obstoji moč vsega nemštva.

Čisto gotovo je, da je to, kar je povedal Sombart v poglavitnem go-lu resnica. Ravno tem lastnostim, ki jih je on označil kot bistvo nemškega naroda v Nemčiji, se ima ta država zahvaliti za vse kar je, za svojo vojaško, kulturno in gospodarsko veljavo. Shaw tega tudi ne taj, vidi pa v nemškem militarizmu, ki je prevzel že vse življenje v državi najpopolnejši izraz potsdamskega duha in se brani, da bi ta duh zadobil oblast nad drugimi narodi in postal merodajen v Evropi.

V bistvu soglašajo Shawove izjave popolnoma z mislimi, ki so jih

Kar ni padlo, je utonilo v Savi ali pa je bilo vjeto. Niti eden mož od te srbske ofenzivne čete ni utekel. Oficijsko poročilo našega poveljnika navaja, da je bilo vjetih 5000 Srbov. Timoška divizija je gotovo še štela 10.000 mož, da je v dosedanjih bojih že silno trpela. Ako je torej bilo vjetih 5000 mož, potem jih je padlo pri Mitrovici najmanj prav toliko. Srbi so pač mislili, da je večina naših čet, ki so bile preje razmeščene na naši jugovzhodni meji, odšla na rusko bojišče, a so se temeljito prevarili. Svojo zmožnost so drago poplačali z izgubo svoje najboljše čete, kar je zanje tem bolj občutno, ker itak ne razpolagajo s posebno številno armado.

Boj za Antwerpen.

Kopenhagen, 9. septembra. (Kor. urad.) Kakor poročajo iz Antwerpna, nameravajo Belgijci preplaviti južno od Antwerpna ležečo deželo v izmeri 70 štirjaki milij. Voda bi stala ponekod več čevljev globoko, drugod bi bilo zopet zelo plitva. S tem hočejo Belgijci preprečiti, da bi se mogli Nemci bližati mestu.

Nemci v Belgiji.

Dne 6. septembra je nemška armada severozapadno od Bruselja, med Gentom in Antwerpenom, prodrla naprej. Zveza med Gentom in Antwerpenom je popolnoma raztrta. Pri Audegemu, blizu Wetterna, je bil boj; belgijsko vojaštvo se je moralo umakniti. Major Conner je bil zadet v glavo in je na mestu umrl. Nemci se pripravljajo na obselevalje Ostendea, kjer Angleži še vedno izkrcavajo vojaštvo in marširajo obnem na Gent.

Nemci na potu v Pariz.

Iz Rotterdama poročajo: Neki angleški vojni poročevalec javlja, da morajo Nemci na potu v Pariz vsak grč odkupiti z mnogimi mrličji. Angleška armada da je v dobrem stanju. Umikanje Francozov označujejo podrti mostovi in razdejani tuneli, napredovanje Nemcev goreče vasi in mlini. Nemci so že prav blizu Pariza; pri sedanjem krasnem vremenu marširajo tudi ponoči.

Bitka pred Parizom.

Medtem ko poskuša bivše desno krilo velike francoske armade, ki je stala prvotno od belgijske meje pa do južne Alzacije, opirajoč se na trdnjavoško črto Toul - Epinal - Belfort, prodreti z novo ofenzivo na nemško ozemlje, je prepustilo levo krilo v naglem umikanju celo severno - zapadno Francijo Nemcem ter se očitno ojačeno z novimi četami koncentriralo pred Parizom, da se tamkaj poskuša odločilno zoperstaviti navalu nemških armad na glavno mesto države. Privatne brzojavke nemških listov naznanjajo, da se je v tork predela vzhodno od Pariza velika bitka. Oficijska obvestila bodo pač šele prispela, čim se pokažejo rezultati tega novega ogromnega spopada med francosko, z angleškimi četami ojačeno armado in nemško vojsko. — Došle brzojavke se glase:

Kopenhagen, 9. septembra. Po poročilih iz Pariza, se je pričela večeraj opoldne velika bitka vzhodno od Pariza. Zvezane francoske in angleške armade so napadle Nemce. Generalisimus Joffre brzojavlja v Lon-

don, da je eno nemško krilo že porazeno. Toda celo v Londonu dvomijo o točnosti tega poročila. Francoski vojni minister Millerand javlja, da položaj ni tako slab, kakor to domnevajo njegovi rojaki. Treba je seveda še mnogo žrtv, toda (tako pravi Millerand) »mi korakamo naprej k zmagi«.

Berolin, 9. septembra. »Vossische Zeitung« je dobila preko Rima sledeče, dne 7. septembra ponoči v Parizu oddano poročilo: Že od ranega jutra je slišati v mestu mogočno gromenje topov, strel za strelom udarja, kakor da bi stali ti topovi na samih zunanjih pariških utrdbah. Streljanje prihaja iz smeri proti Meaux. Mesto je mirno, napetost mrzlična in skoro neznosna.

Berolin, 9. septembra. Iz Rotterdama javljajo: Uradno poročilo iz Pariza pravi, da se vrši velika bitka. Francosko levo krilo se je spopadlo z nemškim desnim krilom. Bitke se udeležujejo tudi angleški polki. »Agence Havas« javlja, da se razteza bojna črta od Auteuila preko Meaux - Sezanne - Vitry.

Nemški uspeh na vzhodu.

Vratislava, 9. septembra. (Kor. urad.) Tukajšnje nadomestujoče generalno poveljstvo razglasa: Naše šlezjske domobranske čete so večeraj po zmagovitem boju vjele 17 častnikov in tisoč mož, pripadajočih ruskemu gardnemu in III. kavkaškemu koru.

Rusi bodo Varšavo branili.

Krakovska »Nowa Reforma« priobčuje po »Dzienniku Poznanskem« to - le cenzurirano vest: Poljska korespondenca v Berlinu javlja iz Varšave, da je ruski poveljnik mesta, general Turbin, izdal poseben manifest na varšavsko prebivalstvo. V tem manifestu se naglašja, da je neresnična vest, da bi ruska armada zapustila Varšavo in da bi je ne branila pred sovražnikom. Varšava je utrjena in ruske čete jo bodo branile do poslednjega trenutka. Nadalje razglasa general Turbin, da je mesto dobro preskrbljeno z živili, da torej v tem oziru prebivalcem ni treba biti v skrbeh. K tej vesti pripominja »Dziennik Poznanski«: Varšava je od zapadne strani v resnici odrezana. Toda dovoz živeža in živil z one strani Visle, je tako velik, da v mestu ni nobene draginje in da so cene vseh predmetov popolnoma normalne. Življenje v Varšavi teče popolnoma mirno. Pouk v šolah se je že pričel, a v vseh gledališčih se vrše predstave.

Vojni zapovednik v Varšavi, general Turbin, je izdal oklic na varšavsko prebivalstvo, v katerem naznanja, da rusko vojaštvo ne zapusti Varšave brez boja, nego da bo branilo trdnjavo do zadnjega. Zato pozivlja guverner prebivalstvo, naj se preskrbi z živili in pripravi na obrambo. Nekateri varšavski listi javljajo, da je dovažanje živil z zapadnih pokrajin ustavljeno, da pa dobiva Varšava iz gubernij Sielce, Lublin, Lomča in Radom vse, kar potrebuje, tako, da so cene živil še normalne. Prebivalstvo je mirno, v gledališčih se igra redno in tudi vse šole se odpre v prihodnjih dneh.

Ruska proklamacija.

»Times« prijavlja proklamacijo, ki jo je izdal vrhovni zapovednik ruske armade, veliki knez Nikolaj Nikolajevič na Poljake in v kateri ob-

vih kultur in o pogojih srečnega življenja na svetu.

Kake sodbje o teh umstvenih dvobojih seveda ni mogoče izreči. Kdo je danes sploh v položaju povedati ali je gospodarski, kulturni in socialni napredek bolj mogoč na svobodnostni podlagi, kakor se vrši na Angleškem in na Francoskem, v Ameriki in v Italiji, ali bolj na podlagi militaristične organizacije vse življenje. Zakaj, zato se gre v tem interesantnem dvoboju Sombart contra Shaw. Nemci so prepričani, da so svoje kreposti zadobili in razvili vsled potsdamskega duha in da je v tem duhu izvedena organizacija najboljša za države in njene narode. Angleži in drugi narodi, ki imajo tudi svoje velike kreposti, so nasprotnega mnenja in sodijo, da so samo Nemci po svojih prirojenih lastnostih zmogni živeti v potsdamskem duhu in se po njem razviti do največjega vrhunca.

Navedli smo to, ker ni odveč, če izvedo naši ljudje, za kake ideje se bore prvi sinovi tistih narodov, ki se zdaj vojskujejo ne samo za zmago, za pridobitev novih dežel in vojne odškodnine, ampak za nadvlado na svetu. Od zmage ene ali druge skupine je odvisno, kako se bo organiziralo vse prihodnje življenje na našem starem kontinentu.

soja, da se bore poljski prostovoljci proti Rusiji in da se deli med prebivalstvo municije. Proklamacija poudarja, da veljajo ruske obljube Poljakom samo, če ostanejo lojalno na ruski strani, in naznanja, da se bo proti prostovolcem in šokolom postopalo kakor z nekombatanti in da jih zadane najhujša kazen, če se pri njih dobi orožje.

Rusi oropali svojo polkovno blagajno.

Vratislava, 9. septembra. (Kor. urad.) Iz Strigava poročajo, da sta se dva ruska vojna vjetnika sprla in napadla z noži. Sprla sta se, ker je eden dožil svojega tovariša, da je oropal blagajno svojega polka. Preiskava je dognala, da so imeli Rusi pri sebi za 10.000 mark ruskega denarja v papirju. Tudi pri drugih vjetnikih so našli mnogo denarja, ki ga gotovo niso imeli že pred vojno.

Francoski zrakoplovi zaplenjeni.

O zaplenitvi francoskih zrakoplovov, poroča vojni poročevalec »Münchner Neueste Nachrichten« 7. septembra iz velikega glavnega stana: Poveljnik etapnega zrakoplovnega parka tretje armade, je, ko se je sporočila predaja Reimsa, z avtomobilom prišel do Reimsa, da zapleni francoske zrakoplove v vojaških skladiščih. Ta skladišča so bila izpraznjena. Preiskali so privatna skladišča za zrakoplove, kar je dovedlo do velikega presenečenja. Tu je bil spravljen velik del zrakoplovne materialne zrakoplovne pristanišča reimskega. Neki rezervni stotnik je zaplenil ves ta material, ki je obstojal iz 20 enoplošnikov, 10 dvoplošnikov in 40 najboljših gnomotorjev. Ves material je bil izborno ohranjen. Njegova vrednost znaša okoli enega milijona.

Francoski zrakoplovec z depešo na carja vjet?

Iz Monakovega poročajo: Neki bavarski častnik je sporočil v Berlinu, da so pri Nancyju prisilili s strela več francoskih zrakoplovcev, da so se spustili na tla. Eden je imel pri sebi pismo Poincaréjevo na carja, v katerem predsednik zahteva, naj car začne z najostrejšo ofenzivo, da dobi Francija osem dni miru, ker je sicer izgubljena.

Rusija je bila pripravljena.

Veliki boji, ki jih je med Vislo in Dnjestrom bila avstrijska armada z rusko armado, so potrdili, da je c. k. korespondenčni urad davno pred vojno poročal golo resnico, da je Rusija oborožena za največji boj. — Ruska vlada je s tem, da je zadržala pod zastavami vojaštvo tudi še četrto leto in prirejala neprestano poskusne mobilizacije, le maskirala svoje priprave za vojno, sicer pa svoje čete vedno bolj pomikala proti avstrijski meji. Začetkom junija je neki Nemec iz Petrograda v »Frankfurter Zeitung« poročal o večjih paradah, ki so bile v Petrogradu in pri katerih so bile navzoče tudi sibirski brigade. Dopsnik »Frankfurter Zeitg.« je takrat svaril svoje rojake, češ, priprave Rusije so velikanske. Tudi se je koncem junija razvedelo, da se v Kijevu zbirajo brigade iz oddaljenih krajev in da so bili aeroplani iz Kijeva prestavljeni v bližino avstrijske meje. Sedaj poroča korespondenčni urad, da je bilo že med prvimi ruski vjetniki, ki so prišli v roke avstrijski armadi, tudi sibirski strelci in kubanski ter celo turkeštanski kozaki, torej vojski celo iz takih pokrajin, o katerih se je splošno mislilo, da pri kakih evropskih vojni sploh ne pridejo v poštev. S tem je tudi pojasnjen kratki a srditi diplomatski boj, ki je nastal pred vojno, in pojasnjeno je, zakaj je Nemčija tako hitro napovedala vojno.

Kako dolgo bo trajala vojna?

Že opetovano smo izrazili mnenje, da bo sedanja vojna trajala še precej časa in tudi sedaj smo že tega mnenja, četudi čitamo te dni v nemških listih rahla namigavanja o miru. Sodimo, da zdaj o miru še ne more biti govora. Uspehi nemške armade proti Francozom in Angležem so brez dvoma sijajni, ali njih strategični in politični pomen se navadno precenjuje. Odločilnega boja med Nemci in Francozi še ni bilo. Nemci so zavzeli mnogo mest — v Belgiji in na Francoskem so mesta jako gosto poseljena — in zavzeli so tudi že celo vrsto trdnjav, ali istina je, da je šele sedminka francoskega ozemlja v nemških rokah, da ni padla še nobena trdnjava velikega pomena in da je francoska armada vobče še inaktiva. Francoska armada se previdno umika in to napravljata vtisk, da bi rada kolikor dolgo mogoče zadrževala nemško armado, ne da bi se

spustila v odločilni boj. Nasprotno je vojna, avstrijske armade v Galiciji vse težja in vse nasprotnjeja. Razsežnost ozemlja je tu velika in to ozemlje ne nudi naši armadi niti najpotrebnejšega. Na Francoskem in v Belgiji je vse polno mest, kjer dobi vojaštvo vse, kar potrebuje, v Galiciji in v Rusiji ni ne hrane, da niti vode ni dobiti in vse se mora voziti za armado. Nad vse drugo pa je upoštevati razsežnost Rusije in velike mase vojaštva, s katerim razpolaga. Na ruskem bojišču nimajo niti tako izdatne zmage, kakor sta jih izvajala generala Dankl in Auffenberg, tistega hitrega in neposrednega vpliva na vso vojno, kakor bi jo imele enake zmage nemške armade nad Francozi. Sicer pa je pokazala konvencija, ki so jo sklenile Angleška, Rusija in Francija, in s katero so se zavezale, da nobena teh držav ne sklene sama zase miru, da ni še misliti na hiter konec vojne, četudi upravičujejo dosedanje avstrijske in nemške zmage nado, da bodo zadostovale nekatere odločilne bitke za končni izid.

Junaška smrt socialnodemokratskega poslanca.

Berolin, 9. septembra. (Kor. ur.) Wolfhoff biro javlja: V Franciji padli socialnodemokratski državni poslanec dr. Frank je v pismu, poslanem nekemu prijatelju, tako-le utemeljeval svoj vstop kot prostovoljec v nemško armado: Moj motiv je bil, z dejanjem dokazati, da naš sklep z dne 4. avgusta ni bil posledica zunanje taktične sile, marveč da je izvir iz notranje potrebe. Pokazati sem hotel, da smatram za svojo najsvetejšo dolžnost, vstopiti v vrsto braniteljev domovine.

Poljska legija.

Dunaj, 9. septembra. (Kor. urad.) Iz vojnega tiskovnega urada se uradno poroča: Generalni major Rajmund Baczynski vitez pl. Leszkowicz je posla cesarjevi generalni adjutanturi sledečo brzojavko:

Prosim Vašo ekselencelo, da položite pred prestol izraz najponižnejše vdanosti in neomejene podanosti prve poljske legije, ki je bila pospeševana vsled najvišje milosti in vsled patriotske podpore narodove in ki je večeraj došla v Krakov ter bila ravnokar v Kielcih zaprežena.

Baczynski. Nato je došel sledeči odgovor: Nj. Veličanstvo se iskreno zahvaljuje Vašemu Visokorodju in članom prve poljske legije za izraz vdanosti, ki ste ga doprinesli povodom večerajšnje zaprisege Najvišjemu, in Najvišji blagovoli izreči najtoplejšje in najiskrenejše želje, da taista slavno in uspešno deluje. — Po Najvišjem ukazu: general infanterije grof Paar.

Dunaj, 9. septembra. (Kor. urad.) V bojih smo vjeli mnogo sovražni-pisal predsednik dunajskega poljskega komiteja, član gosposke zbornice Zgorski, povodom odkorakanja prve stotnije poljskih legionarjev cesarju, je došla iz vojaške pisarne sledeča brzojavka na Zgorskega: Njegovo c. in kr. apostolsko Veličanstvo blagovoli milostno na znanje vzeti izraz lojalnosti, ki ste ga doprinesli povodom odkorakanja prve stotnije poljskih legionarjev na bojišče. V posebno čast mi je, Vaše Veleblagorodje o tem obvestiti. — Bolfras.

Odlikovanja.

Potsdam, 9. septembra. (Kor. urad.) Princ Friderik Leopold Pruski je dobil od cesarja Železni križ 1. in 2. razreda.

Berolin, 9. septembra. (Kor. urad.) Cesar je podelil gmj. pl. Hindenburgu red »pour le merite«.

Termin za mir.

Z ozirom na pogodbo med Anglijo, Francijo in Rusijo, da nobena teh treh držav ne sklene sama zase miru, se poroča iz Berlina, da Nemčija glede te pogodbe sploh ne zavzame nobenega stališča, že ker sedaj na mir niti ne misli, dokler niso nemške armade svoje vojne naloge popolnoma izpolnile, dotlej nemška vlada sploh nima namena, skleniti mir.

Angleška zapeljuje Dansko.

Angleški poslanik v Kodanju prijavlja vsak dan brzojavna poročila, ki mu jih pošilja angleška vlada o dogodkih na važnih bojiščih. Tudi je pojasnil v listih, da o končni zmagi Angleške še dvoma ne more biti, ker ima Angleška dosti denarja in gospoduje na vseh morjih. Angleška da ima trgovino v rokah, dovolj živil in neizčrpne zaklade surovin za industrijo ter bo mogla pripeljati ogromne armade na kontinent. Iz vseh kolonij lahko dobi vojaštvo, zlasti ima v Indiji stotisoče bojevityh vojakov.

na razpolaganje. — Seveda ima vse to namen, pridobiti Dansko, da bi stopila na stran Anglije.

Angleška in Japonska.

Berolinski listi trde, da je japonski minister zunanjih del v parlamentu v Tokio pojasnil razmere, vsled katerih je med Avstrijo in Nemčijo na eni strani in med Japonsko na drugi strani nastalo vojno stanje. Povedal je, da je Angleška, sklicujoč se na obstoječo pogodbo, prosila Japonsko, naj ji pomaga, češ, da so nemške vojne ladje nevarne angleški in japonski trgovini.

Izgube Srbov.

V Bukarešti izhajajoči »Journal des Balkans« prijavlja od srbskega glavnega stana izdani izkaz izgub. Ta izkaz je izdan 1. septembra. Glasom tega izkaza je doslej padlo 5 majorjev, 13 stotnikov, 8 nadporočnikov in 11 poročnikov; ranjenih je 40 oficirjev, med njimi 9 majorjev. Kake izgube je imelo moštvo, ni povedano; generalni štab samo omenja, da je 75 procentov ranjenecv nezmožnih za boj.

Vojno stanje na Bolgarskem?

Listi poročajo, da je vlada izdala ukaz, ki naroča vojnemu ministru v ministru notranjih del, naj pripravi vse, kar treba, da se razglasi vojno stanje. Komentar k temu razglasu pravi, da ne gre za omejitve narodnih pravic, ampak za zedinjenje celega naroda na eno misel in za organizacijo vseh ljudskih pravic.

Španska.

Listi trde, da sta Francija in Angleška pri španski vladi posredovali, naj Španska opusti svojo nevtralnost in naj v Maroku prevzame namesto Francozov policijske posle, španska vlada pa da je oboje odklonila.

Odklonjeni princ.

Pretendent na francosko kraljevsko krono, vojvoda Filip d'Orléans, je bil poročen z avstrijsko nadvojvodinjo, a je tako lepo živel in s svojo ženo tako delal, da je prišlo do ločitve zakona. Zdaj se je vojvoda d'Orléans oglašil pri francoski vladi kot prostovoljec. Francoska vlada je to ponudbo odklonila. Nato se je vojvoda d'Orléans ponudil angleški in belgijski vladi, a tudi ti mu nista ugodili, bržčas, ker vedo vsi, da je vojvodi ne toliko za vojno, kakor za — krono.

Ruski vjetniki.

V vojaškem taborišču v Ostrogonu (Granu) na Ogrskem je sedaj že 22.000 ruskih vjetnikov. Tja so zdaj pripeljali tudi črnogorske vjetnike. Ti so pripovedovali, da niso nikdar verjeli, da znajo avstrijski vojski zavzeti tudi visoke gore, na katerih so bili ti Črnogorci vjeti.

Francoski in belgijski begunci na Angleškem.

London, 9. septembra. (Kor. ur.) »Times« poročajo: Neprestano prihajane francoskih in belgijskih beguncov na Angleško, izmed katerih je prav mnogo brez sredstev, je za Anglijo že zelo neprijeten in resen problem.

Angleži se boje Egiptčanov.

Carigrad, 9. septembra. (Kor. urad.) »Tasvir i Eskiir« izve, da so Angleži zadnje dni zelo nezaupni napram Egiptčanom. Angleži so razorožili domače vojske ter orožje deloma spravili v skladiščih, deloma pa poslali stran.

Strah tripelcentente.

Carigrad, 9. septembra. (Kor. urad.) Nekateri turški listi označujejo novo angleško - francosko - rusko pogodbo, katere besedilo je angleško veleposlaništvo objavilo, kot znak slabotne obupanosti.

Hrvaški minister na Francoskem.

Osijek, 9. septembra. (Kor. ur.) Grof Marko Pejačević je dobil od svojega očeta, ki se nahaja na Francoskem v vojnem vjetništvu, ministra za Hrvaško grofa Božidarja Pejačevića večeraj brzojavko, v kateri pravi ta, da se počuti dobro in da je prejel poslani mu denar.

Japonska.

Frankofurter, 9. septembra. (Kor. urad.) »Frankfurter Zeitung« poroča iz Oenta: Pariški finančni list »Information« govori o finančnem stanju

Japonske in o njenem vmešavanju v vojno. Na podlagi zanesljivih informacij pravi list, da se morajo vojne operacije Japonske omejiti samo na vojno na morju in je kakršnakoli ekspedicija na kopnem neverjetna.

Poparjenost v Parizu.

Dunaj, 9. septembra. Listi javljajo iz Rima: »Stampa« poroča iz Pariza, da je zaupanje v francoski generalni štab že popolnoma izginito. Pripravljenost Nemčije se vsestransko priznava in misli se, da je konec takozvane angleške akcije. Čudno je, da tudi armadi nikdo več ne zaupa. Armada sicer še ni bila v nobeni veliki bitki poražena, toda Pariz in cela Francija so že polni ranjencev. Pariz tudi sluti, da so Nemci vjeli veliko število francoskih vojakov. Francoske žene so odločno proti vsakemu nadaljevanju vojne, katero črtijo iz dna svoje duše. Tudi moške bodo ženam skoraj sledili.

Clémenceau o vojni.

Poročevalec »Daily Mail« je imel pogovor z nekdanjim francoskim predsednikom Clémenceau-om. Ta je rekel: Če bomo tudi premagani in zopet premagani, od boja ne bomo odnehali. To ni samo moje osebno mnenje. Vlada je trdno odločena, delati v tem smislu. Nemci lahko uničijo vsa naša krasna mesta, ki jih ljubimo, vse muzeje in spomenike — to bo le povečalo naš odpor. V tej grozni vojni se moramo zavedati, za kaj gre, kaj vse bo odločilo. Mi na Francoskem in naši prijatelji v Belgiji smo obsojeni, pretrpeti najhujše; veliki Britaniji bo vse to, kar zadene nas, prizanešeno.

Izvoltski o vojni.

Iz Rima poročajo, da je sedaj v Bordeauxu, kamor se je preselila francoska vlada, izredno živahno življenje. Tam se nahaja tudi ruski poslanik v Parizu, Izvoltski, ki baže vsakemu, kdor ga hoče poslušati, z veseljem obrazom pripoveduje: »To je moja vojna.«

Beg iz Pariza.

Iz Geneve v Švici poročajo, da je tam že 35.000 ljudi, ki so pribegli tja iz Pariza in iz drugih severnih krajev na Francoskem.

Ponesrečene ladje.

Dve angleški tovorni ladji »Imperialist« in »Revigo« sta v Severnem morju zadeli ob nemške mine in se potopili. Od moštva ladje »Imperialist« pogrešajo dva moža.

Bruseljski župan.

Amerikanski poslanik v Bruslju je župana Maxa imenoval za legatskega tajnika pri amerikanskem poslanstvu. Storil je to, da bi Nemci ne mogli župana vzeti za tala. Berolinški listi so ogorčeni in pravijo, da je s tem amerikanski poslanik pokazal svoje nasprotje do Nemčije.

Japonske bombe.

Iz Tokia se poroča, da so japonski zrakoletci metali bombe na Tsingtau.

Franktirerji in ulanci.

»Daily Chronicle« poroča iz Bordeauxa, da so franktirerji napadli neko patroljo nemških ulancev blizu Vouzièresa in jo popolnoma uničili. Boja so se udeležile tudi ženske in otroci. Nemci so potem vas zažgali.

Pégoud nad Brusljem.

Znameniti zrakoletalec Pégoud je priletel te dni nad Bruselj in je razmetal na mesto na tisoče oklicev, ki pravijo, naj bo prebivalstvo brez skrbi, češ, kmalu pride francoska armada in je osvobodila iz sedanjega položaja.

Dnevne vesti.

— Imenovanje v magistratni službi. Kakor čujemo, bo imenovan za načelnika magistratnega stavbnega urada s 1. oktobrom stavbni svetnik Matko Brestovšek. Nade-

lje bodo imenovani: stavb. kon. Viktor Zupanc za nadkomisarja, pristav Albert Poženel za komisarja, prakt. Ivan Mačkovič za pristava, vol. Miklič pa za stavb. praktikanta. Mag. oficijanta A. Senčar in Kunaver se posmakneta v XI. činovni razred mag. uradnikov. Mag. pis. pristav Fran Barle dobi naslov mag. pisarniškega ravnatelja, mag. pis. pristava postane oficijala Dragotin Šebenik in Janko Kessler; mag. pis. oficijali pa asistentje Albert Sežun, Al. Vrhovec, Viktor Ciuha in Ivan Tomažič. Mesta magistratnih pisarniških asistentov se začasno ne zasedejo.

— Na bojišču padli. Na bojišču sta padla Jožef pl. Wirkner de Torda, poročnik pehotnega polka št. 17, in Pavel Emil pl. Formentini, baron tolminski in bilijski, conte di Musmezz, deželan (Landmann) krajnski itd., stotnik v II. polku tirolskih cesarskih lovcev.

— Na bojišču padli. Graška poročila pravijo, da je na bojišču padel c. in kr. vojaški kurat Valentin Rozman, ko je prihitel nekemu težko ranjenemu na pomoč. Zadet je bil v srce. Rozman je bil doma iz Most pri Breznici na Gorenjskem in je bil v 34. letu svoje starosti. — »Klagenfurter Zeitung« poroča, da je padel tudi Artur Schmid, stotnik pehotnega polka št. 17.

— Novi ranjenci v Ljubljani. Včeraj so pripeljali v Ljubljano kakih 30 ranjencev. Med temi ranjenci je tudi dr. Likar, sodnik v Ložu, ki je bil, kakor smo že poročali, ranjen v bitki pri Loznici, in je dosedaj ležal v bolnišnici v Zagrebu. Dr. Likarja so z avtomobilom prepeljali v Leonišče.

— Sadje ranjenim vojakom. Vse hvalevredno je, da prinaša občinstvo ranjenim vojakom v tukajšnjih bolnišnicah sadje. Vendar pa se ranjenci pritožujejo, da sadje ni vedno popolnoma zrelo, kar povzroča drisko. Vsi tedaj bi bilo priporočati, da se sadje oddaja vratarjem. Sadje se bo potem preiskalo. Zrelo dobe vojaki, napol zrelo pa se prekuha ter vporabi kot kompot.

— Pričetek šolskega leta na mestnih ljudskih šolah v Ljubljani. Na mestnih ljudskih šolah ljubljanskih se prične novo šolsko leto v ponedeljek dne 21. septembra t. l. Vpisovalo se bo na 18., 19. in 20. septembra. Podrobnosti slede v posebnem razglasu.

— Mestni deklinski ilcej. Opozarjamo na današnji inserat glede pričetka šolskega leta 1914/15.

— Slovensko pevsko društvo »Ljubljanski Zvon« namerava v kratkem prirediti koncert v korist »Rdečemu križu« in fondu za rodbine vpoklicanih vojakov.

— Zaradi vojaške podpore se obračajo mnoge ženske na razne osebe, da jim delajo prošnje. Nekatere za to uslugo tudi kaj plačajo. Take prošnje pa so brez pomena. Prošnje se delajo samo na posebnih formulirjih, h katerim je treba pridejati potrebna potrdila (od pol. ravnateljstva, hišnega gospodarja, delodajalca itd.) Prošnje se delajo na magistratu. Torej ne pošiljajte posebej pisanih prošenj!

— Kje je treba vložiti prošnje za vojaško podporo? Vsak opravičenec (t. j. starši, žena in otroci) mora vložiti prošnjo za vojaško podporo v tisti občini, kjer je stanoval ob času, ko je bil njih vzdrževatelj vpoklican k vojakom.

— Prebivalstvo se opozarja na določilo v § 45 : 5, drugi odstavek bramb. predp. I. del, po katerem se ima onim nabornim obvezancem, glede katerih se pri naboru z ozirom na njihovo sposobnost storjeni sklep »nesposoben za orožje« glasi, na njihovo zahtevo v dokaz dovršene naborne dolžnosti od pristojne politične okrajne oblasti takozvano odveznico od službene dolžnosti uradoma izročiti.

— Izplačevanje vojaških nastanitvenih pristojbin (za častnike, moštvo in konje) za mestni okoliš Sp. Šiška, se vrši v sredo, dne 16. septembra 1914 na mestnem magistratu ljubljanskem (vojaški nastanjalni urad, Mestni trg št. 27, III. nadstropje). — Prinesti je seboj stanovanjske nakaznice, oziroma potrdila o resničnosti nastanitve. Uradne ure od 8. do 12. dopoldne in od 3. do 6. popoldne.

— Milan vitez Gorup pl. Slaviński, sin znanega slovenskega mecen, je, kakor čitamo v »Riečkem Novem Listu«, v torek umrl v Arosu na Švicarskem. Pokojnik je bil član ravnateljstva »Ogrsko-hrvatskega parobrodnega društva« na Reki in zapušča soprogo Lijo in otroke Noro, Josipa in Ksenio. Bil je dober narodnjak. Blag mu spomin!

— Na Dunaju je umrl gorilski odvetnik dr. Lepušček. Pokojnik se je že pred dolo časom omočil s

in ga je sedaj smrt samo rešila velikega trpljenja. Bodi mu ohranjen blag spomin!

— Umrla je v Würshofnu gospečična Marija Kreuzer, sestra g. Josipa Kreuzerja, poseselnika v Spodnji Šiški. N. v m. p.!

— Matura na I. državni realni. V soboto, dne 5. t. m. se je vršil pod predsedstvom dvornega svetnika g. Hubada predčasni zrelostni izpit. Prijavili so se trije kandidati: Milan Česnik, Peter Del Linz, Ivan pl. Premereštein. Vsi trije so napravili z dobrim uspehom.

— Iz Jesenic. Naše kolesarsko društvo je priredilo v nedeljo, dne 6. t. m., pod zaščito občeznanega pospeševalca naših društev g. A. Pongrac, tekmo mladeničev, v torek pa tekmo starejših. Tekmovalo se je od Jesenic, skozi Savo nazaj na Jesenice. Udeležba je bila obilna. Prvikrat je bilo čistega prebika 90 K, drugič pa 44 K. Vsega skupaj se je darovalo »Rdečemu križu« 100 K, ostalo pa se je razdelilo med revne družine. V nedeljo, dne 13. t. m. se vrši pa kolesarska dirka z Jesenic v Kranj. Priglasil se sprejemajo takoj. Taksa 2 K, domačini 1 K. Hvala pa vsem gospicam, posebno gđc. Vovk, Klinar in Hrovat, ki so pri prireditvah uspešno sodelovali.

— Iz Laškega trga. Dr. Matej Senčar, odvetnik v Laškem trgu, se ne preseli odtod v Zg. Radgono temveč v Ptuj.

— Iz Maribora. Za prvošolce se vrši vpisovanje na višji gimnaziji 15. septembra dopoldne v ravnateljski pisarni, sprejemni izpiti pa dne 16. septembra od 10. ure dopoldne naprej. Kdaj se začne vpisovanje dosedanjih dijakov in pa pouk, se bode še posebej naznanilo.

— Drobne novice s Štajerskega. Iz Maribora. Ustrelil se je na tukajšnjem pokopališču Pirchanov knjigovodja Spittau. — Iz Konjic. Železniški mojster Fr. Pabst je prestavljen v Poljčane. — Iz Marnberga poročajo, da je med žrtvami parnika »Gautsch« tudi hčerka krojaškega mojstra Kriegerja, omožena Lavicka. Njen mož je bil računski podčastnik v Kotorju. Začetkom avgusta se je podala Lavicka s štirimi otroci vsled izbruha vojke domu in je utonila z njimi vred. — Iz Gradca. Pri glavni pošti je trčil avtomobil trgovca Rabensteinerja v nek vojaški avtomobil in to v zelo nagli vožnji. Oba avtomobila ste težko poškodovana; gospo Rabensteiner je vrglo iz voza in je ranjena na glavi. — Iz St. Jurja ob J. z. Brambovca Jož. Kolarja je blizu Poljčan zgrabil železnični stroj in ga je vrgel na stran. Spravili so ga v celjsko bolnišnico. — Iz St. Pavla pri Preboldu. Pri Mariji - Reki je zažgal 11letni pastir Dolinskovo domačijo. — Iz Brežic. V Črncu je padla 2 leti stara hčerka posestnice Žerjav v apnenico in je utonila. — Iz Vitana. Tovarniški delavec Markovšek je v Javornikovi krčmi zasadel neki deklini Kamenik nož v senca. Dekle je umrlo. — Umrl je v Gradcu nadporočnik Otmar Osterberger, doma iz Ptuja.

— Turški rezervisti v Trstu. Iz turške kolonije v Trstu je odpotovalo 40 rezervistov, ki so pri odhodu burno demonstrirali za Avstrijo in Nemčijo.

— Na včerajšnji semenj so prignali 56 glav in sicer 50 volov, 4 krave in 2 teleti.

— S trga. Danes je neki Hrvat pripeljal na trg 70 puranov, katere je prodajal po 3 K 60 v.

— Zgubljene stvari v času od 1. do 8. septembra 1914: bankovec za 10 kron, zlat ščipalnik, bankovec za 20 kron, bela šerpa, črno usnjata denarnica s 16 K, doza za svačice iz alpa k srebra, temnozeleni denarnica s 16 K, bankovec za 20 K, majhen pes, rdečkaste barve, srebrna ura, črno usnjata torbica, s ključki in rožnim vencem. — Najdene stvari v času od 1. do 8. septembra 1914: zlat prstan s tremi kamni, bankovec za 10 K, konj, zlat obsek z modrim kamnom, zelena kvačkana pompadura.

— Slama se bode prodajala potom licitacije v petek, dne 11. t. m. ob 10. uri dopoldne v II. mestni šoli na Colzovi cesti in na deklinski šoli pri sv. Jakobu.

Razne stvari.

— Pamflet na nemškega cesarja. Švicarske oblasti v Genevi so zaplenile pamflet na nemškega cesarja, ki so ga Francozi izdali in razširjali.

— Pater Macoch umira. Iz slovi tega cenzostohovskega procesa znani pater Macoch je bil začetkom vojne z drugimi kaznjenci vred od Rusa izpuščen iz ječe, a se je svoje svobode le malo časa mogel veseliti. »Naprzod« javlja, da je pater Macoch na smrt bolan in mu ni pomoči.

— Požar v vojaškem skladišču v Krakovem. Dne 6. t. m. je iz neznanega vzroka nastal v Krakovu v vojaškem skladišču ogenj, ki bi bil lahko provzročil veliko nesrečo in velikansko škodo, da bi ne bil na straži stoječ infanterist Rudolf Kulweier vmes posegel. V kleti, kjer je bilo polno sodov bencina poleg grmade slame, je nastal ogenj. Rečeni vojak je bil tako hraber, da je planil na že unemajoči sod bencina in je s peskom ogenj udušil. Hudo ožganega so ga prepeljali v bolnico.

— Kako živé sirote pokojnega nadvojvode prestolonaslednika? »Lidove Noviny«, pišejo: Osiroteli otroci nadvojvode prestolonaslednika Frana Ferdinanda in sicer princa Maksimilijana in Ernest ter princeznja Zofija žive sedaj na gradu Chlumu pri Třebonju. Z njimi stanujeta njih varuh grof Jaroslav Thun in vzgojitelj pater Stavovsky. Sirote skoraj vsak dan posejajo dame visokega plemstva. Otroci hodijo vsak dan na kolodvor Chlumeck-Pilař in dajejo bogata darila vojakom, ki odhajajo na bojišče, ali ranjencem, ki se vračajo z bojnega polja. Prav radi se razgovarjajo in zabavajo z otroci chlumeških meščanov. Pripomniti je namreč treba, da princa in princeznja perfektno in docela gladko govorijo češki. Vse potrebščine zanje se naročajo iz Budjeovic in sicer s posredovanjem restavaterja »Pri črnem konjičku« V. Bednařa. Bednař je bil dolga leta restavater v Chlumu in si je tu pridobil popolno zaupanje prestolonaslednikove rodbine.

Brzjavna poročila.

Naredbe in odloki.

Dunaj, 10. septembra. (Kor. urad.) »Wiener Zeitung« priobčuje naredbo deželnoobrambnega ministra z dne 8. septembra, s katero se sporazumno s prizadetimi centralnimi mesti na podlagi § 7. zakona z dne 26. decembra 1912 pooblašča nekateri fond in zavodi, da izterjajo predujme, ki so jih dali na državne sustentacijske prispevke.

Dunaj, 10. septembra. (Kor. urad.) Notranji minister je izdal na politične deželne oblasti odlok, v katerem sporoča z ozirom na svoječasni odlok glede organizacije skrbi za bolne in ranjene vojaške in civilne osebe in z ozirom na konstituiranje permanentne komisije za posvetovanje o tozadevnem organizacijskem načrtu političnim deželnim oblastim osnovna načela, ki se tičejo sledečih točk: 1. Provizorično razširjenje stabilnih bolnišnic. 2. Nastanjenje bolnikov in ranjenih z infekcijskimi boleznimi. 3. Obramba infekcijskih bolnišnic. 4. Evidenca prostih postelj in varčevanje z zdravili.

Nesreča na železnici.

Budimpešta, 9. septembra. (Kor. urad.) Kakor poroča »Az Est«, je bil divizionar fml. Franc Tankert v Süly - Satu žrtev strašne nesreče. Padel je pod odhajajoči vlak, ki ga je strašno razmesaril. Bil je na mestu mrtev.

Angleška pomoč Francoski.

London, preko Berlina, 9. septembra. (Kor. urad.) General Joffré je poslal lordu Kitchenerju brzjavko, v kateri se zahvaljuje prirčno za trajno podpiranje francoske armade s strani angleških čet ves čas operacij ter pravi: Ta podpora je v tem trenutku največje važnosti. Najbolj pride v poštev v sedanjem boju. — Lord Kitchener je odgovoril: Angleška armada je zadovoljna, da more skupaj s Francozi delovati. Anglija je ponosna na svojo visoko nalogo, da more pomagati. General Joffré lahko vedno računa z Angleži.

Vojna kontribucija za Gent.

Frankobrod, 10. septembra. (Kor. urad.) Iz Amsterdamu se poroča: General Bowth je zahteval od Genta 10.000 litrov bencina, 1000 steklenic mineralnih vod, 100.000 kg ovsa, 100.000 cigar, kolesa in rezervne dele za avtomobile, zato pa prizanesel mestu z nadaljnjimi vojnimi davščinami in tudi obljubil, da nemške čete ne bodo korakale skozi Gent. Kmalu nato, ko se je župan odstranil, so streljali iz neke, na nekem avtomobilu pritrjene strojne puške na dva nemška častnika, od katerih je bil eden takoj mrtev, drugi pa težko ranjen. Župan se je takoj vrnil h generalu, da prepreči eventualne posledice.

Novi nabori na Francoskem.

Bordeaux (preko Rima), 9. septembra. (Kor. urad.) »Agence Havas« poroča: V ministrskem svetu, ki se je vršil danes dopoldne, je vojni minister Millerand predložil predsedniku Poincaréju v podpis odlok, vsled katerega se morajo podvreči vsi oni, ki so bili superarbitrirani ali spoznani za nezmožne za vojaško službo, novi zdravniški preiskavi. One, ki bodo spoznani za zmožne za vojaško službo, bodo takoj uvrstili, kdor bi se ne podvrigel zdravniški preiskavi, tega bodo smatrali za zmožnega za vojaško službo.

Podtikanja.

Berolin, 10. septembra. (Kor. urad.) »Wolffov urad« poroča iz Christianije: Trditev lista »Times«, da vozijo nemške trgovske ladje pod norveške zastave proti trgovskim oblašajem na novi progi med New Yorkom in Brazilijo, je vzbudila tu največje ogorčenje.

Princ Albert angleški.

London, preko Berlina, 9. septembra. (Kor. urad.) Princ Albert je bil včeraj zjutraj operiran na slepiču. Operacija se je posrečila.

Bivša ladja »Hamburg« zadržana.

London, 10. septembra. (Kor. urad.) Listi poročajo iz Washingtona: Ladja »Reed Cross«, bivša ladja »Hamburg« proge Hamburg - Amerika, ki ima 12 hospitalnih oddelkov in se vozi pod ameriško zastavo, je bila kratko, predno je odplula, zadržana. Kakor se sporoča, je angleški veleposlanik izjavil, da ne more pristopiti, da bi ladja odplula, ker je večina moštva nemška in se nahaja med njim tudi več rezervistov.

Angleško zavijanje.

Berolin, 10. septembra. (Kor. urad.) »Wolffov urad« poroča iz Amsterdamu: Anglija skuša tu s holandsko izdajo »Bele knjige« delati za sebe razpoloženje. Že sedaj pa se dviga odpor proti angleškemu zavijanju. Japonski izgovori glede vmešavanja Japonske v vojno.

Berolin, 10. septembra. (Kor. urad.) »Norddeutsche Allgemeine Zeitung« poroča: V intervjuu je izjavil japonski poslanski svetnik v Rimu zastopniku »Stampe«, da je izbruhnila vojna med Japonsko in Nemčijo vsled tega, ker Nemčija ni hotela dati Japonski zagotovila, ki ga Japonska ni zahtevala v obliki ultimatumu, da nemško brodovje v vzhodni Aziji ne bo motilo miru in trgovine z vojnimi operacijami. Vojna napoved Japonske je bila torej potrebna v varstvo interesov te dežele in zato, da se prepreči, da bi bila trgovina Japonske podvezana.

Ta poskus upravičbe japonskega postopanja proti Nemčiji resnično popolnoma potrjuje. Japonska v resnici tega, kar trdi japonski poslanski svetnik, ni nikdar zahtevala, predno je podala ultimatum. Nasprotno pa so japonskemu diplomatičnemu zastopniku v Berlinu, še predno je podala Japonska ultimatum, sporočili, da je dobilo nemško brodovje v vzhodni Aziji povelje, da se naj vzdržuje sovražnih dejanj v vzhodnoazijskih vodah, če bi ostala Japonska v nemško - japonskem konfliktu nevtralna. Na to Japonska sploh ni odgovorila. S tem je dokazana neresničnost trditve japonskega zunanjega ministra Kala v seji parlamenta dne 5. septembra, češ, da je imela Nemčija namen, napraviti Kiaučau za izhodišče za svoje vojne operacije v vzhodni Aziji.

Škof Szeptycki v ruskih rokah.

Dunaj, 10. septembra. (Kor. urad.) Listi poročajo: Stalna ukrajinska delegacija na Dunaju sporoča, da se nahaja knezoškof, metropolit grof Andrej Szeptycki, v ruskih rokah, ker kljub opetovanemu pozivu Lvova ni zapustil.

Maša zadušnica za pokojno cesarico Elizabeto.

Dunaj, 10. septembra. (Kor. ur.) V dvorni cerkvi v Schönbrunnu se je vršila danes ob 9. dopoldne v navzočnosti cesarja tiha maša zadušnica za pokojno cesarico Elizabeto.

Promet na italijanskih železnica.

Rim, 9. septembra. (Kor. urad.) »Agenzia Stephani« je pooblaščen, da so v listu »Gazette de Lausanne« z dne 7. septembra razširjene vesti, da je na italijanskih železnica blagovni promet in nočni osebni promet ustavljen, popolnoma neresnične.

Panamski prekop.

New York, 9. septembra. (Kor. urad.) Panamski prekop je za promet odprt.

Kraljica Taitu †.

Rim, 9. septembra. (Kor. urad.) »Messaggero« poroča iz Djibutija, da je kraljica Taitu umrla.

Današnji list obsega 4 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Valentin Kopitar.

London in št. »Hamburg« zadržana.

NOVI

morsko kopališče in
klimatično lečilišče.
Hrvatsko Primorje.

Zdravniki priporočajo Novi slabokrvnim (anemičnim), rachitičnim; pri ženskih boleznih, boleznih srca in živčnega sistema; proti reumi; za okrepčanje po vnetju pljuč in reber, influenci; pri motenju prebavnega sistema; ter za navdse slabe in bolne otroke. — Sežanje na radiativnih palnik. Prosp. in navodila daje „Lječiliščno povjerenstvo“.

Kadilci! Patriotje!

Uradno je dokazano,

da je znamka cigaretnega papirja

RIZ ABADIE 3155

last Sociéte Anonymo des Papiers Abadie v Parizu

torej last Francozov.

PATRIOTJE!

Kdo še kadi sedaj to francosko znamko?

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 300-2 Srednji zračni tlak 736 mm

sept.	čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
9.	2. pop.	737.7	24.2	moč. jvzh.	jasno
9.	9. zv.	738.9	17.2	brezveter.	"
10.	7. zj.	738.2	14.6	sl. jzah.	del. oblak.

Srednja včerajšnja temperatura 17.3°, norm. 15.7°. Padavina v 24 urah mm 0.0.

Stanovanje

iz dveh ev. treh sob, kopalnico in pritliklinami je oddati s 1. novembrom.

Naslov pove upravništvo »Slov. Naroda«. 3097

V kavarni Krapš se sprejme v kavarni izvežban

plačilni natakari.

3180

SANATORIUM EMONA
ZA NOTRANJE IN KIRURGIČNE BOLEZNI.
PORODNIŠNICA
LJUBLJANA, KOMENSKA ULICA 4
SEF. ZDRAVNIK PRIMARJ DR. FR. DERGANČ

Gabrov in jesenov les

okrogel in žagan se kupi v večjih množinah. 3185

Mere in cene pod „Gaber in jesen“ na upravn. »Slov. Naroda«.

Vsak dan svež
SLADOLED
in
ledena kava

se dobi v slaščičarni
J. ZALAZNIK
Stari trg št. 21.

Zahvala.

Zadeti po nesreči požara, usojam si podpisati izreči slav. ljubljanskemu gasilnemu in reševalnemu društvu, ki je prihitelo nemudoma na lice mesta in mi po trudatopnem delu pod strokovnjakiškim vodstvom načelnika, prebлагorodnega gospoda Josipa Turka, rešilo, kar se je še rešiti dalo, svojo najiskrenejšo zahvalo. Istotako se zahvaljujem za njihovo pomoč slavnim gasilnim društvom iz Spodnje in Zgornje Siške, Most, Male vasi in Kašja.

V največji meri velja moja zahvala gospodom lastnikom in vojakom, nastanjenim v c. in kr. topničarski vojašnici, ki so s svojim neumornim požrtvovalnim delom preprečili še hujšo nesrečo. Zahvaljujem se vsem navzočim varnostnim organom za vsa njihova truda.

Vsem onim, ki so mi izrekli ob priliki nesreče svoje sočutje, bodi tem potom iskrena zahvala. 3181

Franc Ravnikar
mesni tesarški mojster.

Ljubljana, Linhartova ul. št. 25.

Josip Kreuzer, posestnik, naznanja v svojem imenu ter v imenu svoje rodbine prežalostno vest, da je njegova ljubljena sestra oziroma teta, gospica

Marija Kreuzer

zasebnica

v starosti 45 let dne 8. t. m. v Wörishofenu preminila in bila tudi tam položena k večnemu počitku.

Bodi ji prijazen spomin!

3187

Wörishofen-Spodnja Šlika, dne 9. septembra 1914.

Josip Kreuzer.

Kolo

dobro ohranjeno, brez prostega teka zamenjam s kolesom s prostim tekorn oziroma kolo prodam. — Naslov na upravn. »Slov. Naroda«, 3160

Vojne uniforme

po meri 3146

v najkrajšem času izgotavlja Jos. Rojina, Ljubljana.

Prodajalka

špecijske in mešane stroke z daljšo prakso želi službo. Lahko nastopi takoj ali pozneje. Lahko tudi vodi samostojno filijalko. — Naslov pove upravništvo »Slov. Naroda«. 3190

Dijaka

3188

sprejme na hrano in stanovanje Janko Likar, mestni učitelj, Sv. Petra cesta 62, I. nadstropje.

Christofov učni zavod

vpisuje ves september vsak dan od 12. do 3. ure pop. v Sodni ulici 1. Šolsko leto prične kljub vojni dne 1. oktobra 1914, ob 8. uri jutraj.

Zavod je najbolj obiskovano zasebno učilišče v Ljubljani ter pridejo absolventi istega najhitreje k dobremu kruhu. — Ker bo zavod gotovo prenapolnjen in se sprejme le omejeno število gojenk in gojencev, naj se vstop čimprej prijavi. 3148

IIIŠA

enonadstropna na Predelu (Primorsko) z izvrstno idočo gostilno in mešano trgovino s kegljiščem, spalnimi sobami, vrtno, travnikom itd. se takoj prodaja. Potrebni kapital najmanj 8000 kron.

Resne ponudbe je poslati na lastnika: Rudolf Baumgartner, Predel, pošta Raibl, Koroško. 3189

ŠOFER

zanesljiv, trezen in priden ter izkušen mehanik z tozadevnimi učnimi izpričevaji, se išče. 3186

Ponudbe je poslati na Avto družbo v Škofji Loki ali se osebno zglasiti pri g. A. Kašmanu, trgovcu v Škofji Loki.

Pristen dober

brinjevec

se dobi pri 43

L. SEBENIKU v Spod. Siški.

Mestni dekliški licej.

Vpisovanje novih učenk bode 30. septembra in sicer za licej in trgovski tečaj. 1. oktobra sprejemni in ponavljalni izpiti, 2. oktobra se bode sprejemale gojenke, ki so že bile na zavodu.

Vpisovalo se bode

v Narodnem domu v pritličju.

Šolsko leto 1914/5 se prične dne 3. oktobra s slovesno službo božjo v Trnovski cerkvi. 3182

Eventualni drugi tečaji se otvore pozneje.

Ravnateljstvo.

Delniška družba za gradnjo strojev prej

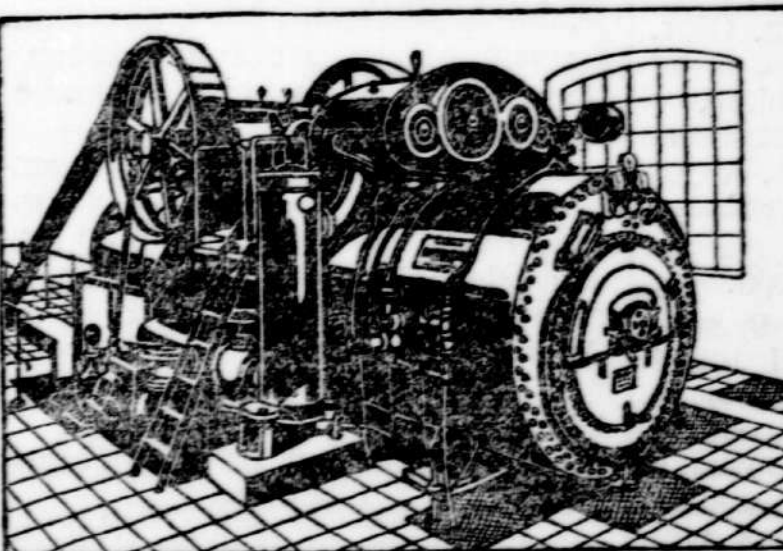
Brand & Lhuillier

Brno in Požun

dobavlja

lokomobile, parne stroje, kompresorje in zračne črpalnike, kotle vseh sistemov, cevovode, transmisije, ledne in hladilne stroje, izpiralne naprave pat. Freygang itd.

Uredbe sladkornih tvornic, pivovarnic in sladarnic, itd. — Zastopnik za Koroško Kranjsko in južno Štajersko: inženir I. Mikula Ljubljana, Cigaletova ulica 1.

Telefon šteč. 16.

Leta 1873. ustanovljena delniška družba

Kranjska stavbinska družba v Ljubljani

Telefon šteč. 16. 129

Stavbno podjetništvo; pisarna za arhitekturo in stavbno-tehniška dela; tesarstvo in mizarstvo s strojnim obratom za stavbna in fina dela; opekarne s strojnim obratom v Kosezah in na Viču; kamnolomi v Podpeči in v Opatiji. — Priporočila se za stavbna dela vsake vrste.

Učenec

iz boljše rodbine s primerno šolsko izobrazbo, se sprejme 3183 v drogeriji Anton Kanc.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica.

Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z manjšajočimi se 12 vplačili.

„SLAVIJA“

„...“ vzajemno zavarovalna banka v Pragi. „...“

Reservni fond K 60,780.730-40 — kapitalsno odloščeno in kapitalizirano K 120,000.304-25

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseslovensko narodno upravo.

Generalno zastopstvo v Ljubljani Cigar pisarno so v lastni hiši na Cigaletovi ulici št. 12

Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Pozor! Sprejema tudi zavarovanja proti vlomski tatvini pod zelo ugodnimi pogoji. — Zahtevajte prospekt!